

Verlag

Bijeenkomst op zaterdag 14 augustus 2024.

1. Mededelingen

Ook dit seizoen houden we bijeenkomsten op de tweede zaterdag van de maand. De bijdrage voor koffie/vlaai blijft ongewijzigd op 3 euro.

2. Jubileum 25 jaar

Vendelinus bestaat dit jaar 25 jaar. We gaan dit vieren op zaterdag 30 november 2024 om 14 uur in de Wendelenzaal van de Cosmodrome. Voorlopig programma:

- Overzicht van 25 jaar
- Artemis door Koen Geukens van Urania
- Uitgebreide receptie
- Astroquiz

Noteer de datum alvast in jullie agenda!

3. Expo Einstein Telescoop

Factory organiseert een tijdelijke expo in Thor Park Genk over de Einstein Telescoop. Dit wordt mogelijk gemaakt door POM Limburg. Vanuit Vendelinus bezoeken we deze expo op zaterdag 12 oktober 2024 om 14 uur. De volgende vergadering gaat dus NIET door in de Cosmodrome.

<https://pomlimburg.be/nieuws/maakcampus-thor-wordt-thuisbasis-voor-expo-einsteintelecoop/>

4. Jubileum Aquila Lommel

De sterrenvereniging Aquila viert dit jaar zijn 50-jarig bestaan. Van harte gefeliciteerd! Dit gaat door op zaterdag 26 oktober 2024.

Een delegatie van Vendelinus is uitgenodigd op deze feestelijke gebeurtenis in Lommel.

Er wordt gevraagd om de afvaardiging te beperken tot maximaal 4 personen. Liefhebbers mogen zich melden op vendelinus.cosmodrome@gmail.com

UITNODIGING

 50 jaar
AQUILA LOMMEL

Beste,

wij nodigen u van harte uit op de viering van ons **50-jarig bestaan** dat plaats vindt op zaterdag **26 oktober 2024** in het **CC De Adelberg**
Adelbergpark 1 - 3920 Lommel

Programma
14.30 u. Ontvangst
15.00 u. Academische zitting
16.30 u. Receptie

Tot dan,
Bestuur en leden **AQUILA**

Delegaties van verenigingen: maximaal 4 personen.
Gelieve uw aanwezigheid te bevestigen voor **15 oktober 2024**,
via info@aquilalommel.net of 0475353026

5. Nieuw logo Vendelinus

Onze vereniging gebruikt thans volgend logo

Roel heeft het idee om een nieuw logo te ontwerpen, naar aanleiding van ons jubileum.

Hierbij een warme oproep aan de creatieve geesten onder ons om met nieuwe ideeën te komen. Het moet wel raakvlak hebben met sterrenkunde, Genk en eventueel priester Wendelen. Je mag dit sturen naar het bekende mailadres.

6. Astronomische vakantie verhalen (Roel)

Gewilde vluchteling

In het Red Star Line museum in Antwerpen loopt deze zomervakantie een tijdelijke tentoonstelling over een gewilde vluchteling. Toen Hitler aan de macht kwam in 1933 was er geen plek meer voor Albert Einstein in nazi-Duitsland. In dat jaar is Einstein met zijn vrouw Elsa definitief gemigreerd naar Amerika.

Als wereldberoemde wetenschapper reisde Albert Einstein meermaals met de schepen van de Red Star Line rederij. In 1933 kreeg hij tijdens zijn terugtocht uit New York op de Belgenland het slechte nieuws dat nazi's zijn zomerhuis geplunderd hadden. Als Joodse wetenschapper was hij niet geliefd bij hen. Einstein beslist uit veiligheidsoverwegingen om niet verder te reizen naar Duitsland, dient zijn ontslag in bij Pruisische Academie voor Wetenschap en doet afstand van zijn Duitse nationaliteit. Hij wordt in België opgevangen door bevriende wetenschappers en kunstenaars. Zo veranderde de wereldster in een bevoorrechte en gewilde vluchteling, in vergelijking met vele andere joodse vluchtelingen die het veel moeilijker hadden om een veilig onderkomen te vinden. Enkele maanden later scheepte Einstein opnieuw in op de Red Star Line om definitief naar Amerika te verhuizen, waar hij in 1940 zijn eed aflegt als Amerikaans staatsburger.

Luxembourg Science Center

In Differdange in het Groothertogdom Luxemburg bestaat sinds een aantal jaren een Science Center. De eerste attractie begint al buiten. Hier hangt een grote koord dat bevestigd is via een zware balk aan een auto op een platform. Door aan het touw te trekken, kun je de auto omhoogtrekken.

Binnen in het Science Center zijn vele doe-attracties. Zo kun je je op een stoel omhoog hijsen door aan een touw te trekken. Verder zijn er allerlei proeven met balletjes.

Elk uur is er ook een bepaalde show voorzien. Roel heeft meegedaan met een show over de verschillende aggregatietoestanden van een stof zoals bv. water. Je kan je namelijk verbranden aan ijs.

Het Science Center heeft ook een planetarium met 25 zitplaatsen. We hebben gekeken naar de show "Two small pieces of glass"

Festraets uurwerk

De wellicht oudste toeristische attractie staat in het Begijnhof te Sint-Truiden. Van 1937 tot 1942 werkte Truienaar Kamiel Festraets onafgebroken aan het astronomisch uurwerk. In 1968 werd alles overgebracht naar de nieuwe studio. In 1990 werd de stad Sint-Truiden eigenaar van de studio. Festraets overleed in 1974. De studio bestaat uit vier creaties:

1. Astronomische compensatieuurwerk

Dit uurwerk is 6m16 hoog, 4m lang en 2,5m breed. Het weegt 4000 kg en bevat meer dan 20.000 stukjes. Elk kwartier luidt de klok. Op het uur slaat de klok. Maar dan gebeuren er ook andere dingen. De stoet der middeleeuwse ambachten komt dan tevoorschijn.

2. Schip

Het schip is 7m lang met in de romp 24 ramen. De bovenste ramen omlijsten 12 wereldhavens. Golfjes en het doek op de achtergrond bewegen waardoor het lijkt dat het schip vooruit vaart. In de onderste ramen zit een wijzerplaat met uur van hoog en laagtij.

3.Slinger van Foucault

Het principe wordt heel eenvoudig uitgelegd aan de hand van een minisingertje aan een draad boven het gestoelte. Een slinger in beweging blijft altijd in die richting schommelen, terwijl de Aarde eronder doordraait. De proef werd voor het eerst uitgevoerd in 1851 in het Panthéon in Parijs.

4.Jaarlijkse beweging van de Aarde om de Zon

Hier wordt zeer aanschouwelijk de beweging weergegeven en het ontstaan van de seizoenen. Ook het aphelium en het perihelium zijn weergegeven. Tot slot de snelheid van de Aarde in de baan rond de Zon.

Montzen station

Het station van Montzen werd gebouwd gedurende de Eerste Wereldoorlog tijdens de Duitse bezetting. Het is geopend in 1917. In 1957 is het gesloten voor reizigers. Dit station gaat mogelijk gebruikt worden om grond af te voeren voor de bouw van de Einstein telescoop.

7. Presentatie boek (Tony)

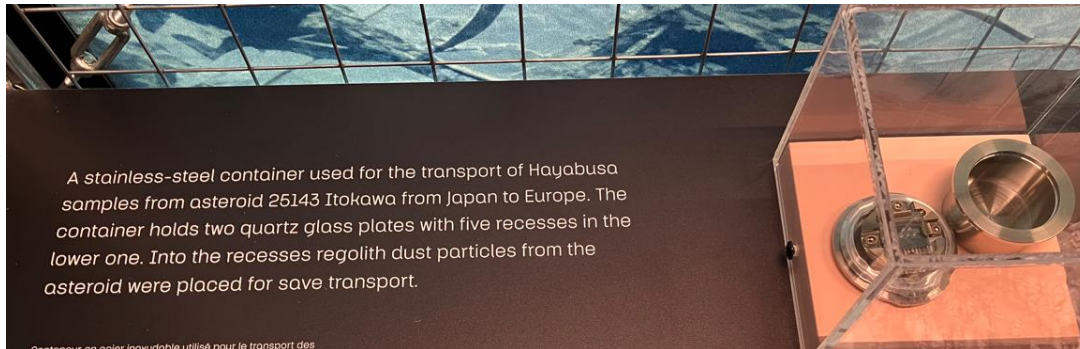
Tony is een interessant boek aan het lezen. Het heeft als titel 'een kleine geschiedenis van bijna alles' van Bill Bryson. Zoals de titel het al zegt, gaat dit boek over geologie, scheikunde, kwantumfysica, paleontologie en sterrenkunde. De auteur heeft een boeiende manier van uitleggen. Tony leest enkele passages voor uit het boek.

8. Asteroid Mission (Hans)

Op de valreep heb ik nog de tentoonstelling Asteroid mission bezocht die gehouden werd in het natuurhistorisch museum in Luxemburg.

De tentoonstelling besloeg een gehele verdieping van het museum. Zoals de naam al aangaf ging de tentoonstelling over asteroiden (planetoiden) en alles wat ermee samenhangt.

De inslag van een dergelijk hemellichaam van enkele kilometers grootte, op onze aardbol veroorzaakt ook heden ten dage een ongekende wereldwijde ramp. Met een impact simulator kon men allerlei situaties creëren waaronder een asteroïde inslaat. Parameters als grootte, dichtheid, inclinatiehoek en ondergrond type of oceaan konden gevarieerd worden. Al gauw komt men in een ongekend rampscenario terecht met vernietigende aardbevingen, tsunami's van ongekende hoogte etc. Natuurlijk werd ook getoond wat men tegenwoordig van plan is te doen om een dergelijk gevaarlijk object van baan te doen veranderen. De Dart-missie werd uitgebreid besproken. Een van de mogelijke kandidaten voor de verre toekomst is Bennu, die ook bezocht is door de ruimtemissie Osiris. De planetoïde 25143 Itokawa werd bezocht door de Hayabusa missie, en materiaal werd weer terug op aarde gebracht. De originele container waarin het materiaal heeft gezeten was in de tentoonstelling te zien.

De container waarin het materiaal van Itokawa zat tijdens de reis terug naar de aarde

Een groot deel van de tentoonstelling ging over meteorieten, enkele zeer belangrijke waren tentoongesteld. Zoals stukken van Chleyabinsk, de Allende (koostofhoudend en organisch materiaal), de York meteoriet van Groenland, etc etc. Alles was voorzien van degelijke uitleg.

Ook lokale meteorieten waren tentoongesteld, van de Ardennen en het nabije Lotharingen/Vogezen gebied. Een kleine workshop kon men zelf uitvoeren om een meteoriet van een niet echte te onderscheiden, met allerlei gereedschapjes.

Een stuk boorkern uit de Chixculub krater in de golf van Mexico

Het laatste deel van de tentoonstelling ging over eventuele mijnbouw op asteroiden of de Maan.

De universiteit van Luxemburg beschikt over het zogenaamde Lunalab waar men onderzoek verricht naar gedrag van materialen en gereedschappen die in de toekomst de barre omstandigheden op de

maan zouden moeten kunnen weerstaan. Een film kon men bekijken over de research die er verricht wordt. Meer informatie over dit labo kun je vinden in : <https://www.uni.lu/snt-en/facilities/lunablab/>

Er was ook aandacht voor het eigendomsrecht van delfstoffen op andere hemellichamen, en dat dit nu nog niet wereldwijd waterdicht geregeld is.

Alles bij elkaar was het zeer de moeite waard om deze tentoonstelling te bezoeken. Helaas is hij al ten einde. Maar in het museum is er altijd een (kleinere) afdeling over meteorieten en inslagen te vinden. Ook de geologische & paleontologische afdeling is zeer de moeite en natuurlijk de afdeling over de Luxemburgse natuur.

Informatie over het museum is te vinden onder: <https://www.mnhn.lu/>

9. Afsluiting

We kunnen terugkijken op weeral een leuke bijeenkomst. Zoals gezegd bezoeken we op zaterdag 12 oktober om 14 uur de expo in Thor Park.